

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Jarmilou Úředníčkovou v právní věci

žalobce: **nezl. M. K.**
zastoupeného zákonným zástupcem otcem Z. K.

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí,**
sídlem 128 01 Praha 2, Na Poříčním právu 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 8. 2019 č. j. MPSV-2019/163235-923

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 8. 2019 č. j. MPSV-2019/163235-923 **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo rozhodnuto o odvolání žalobce proti rozhodnutí

Shodu s prvopisem potvrzuje

Úřadu práce České republiky, krajské pobočky v Ostravě, ze dne 1. 9. 2017 č. j. 39949/2017/KOP, kterým bylo rozhodnuto poskytovat příspěvek na péči v původní výši 3 300 Kč měsíčně od září 2017 a to tak, že žalovaný nově rozhodl I. od 1. 7. 2017 poskytovat příspěvek na péči v původní výši 3 300 Kč měsíčně, II. od 1. 7. 2019 zvýšit příspěvek na péči z 3 300 Kč na 13 900 Kč měsíčně, a výrokem III. rozhodl, že účinky rozhodnutí nastávají od předběžné vykonatelnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Žalobce uvedl, že se žalobou domáhá přezkumu data přiznání III. stupně příspěvku na péči. Zpochybňuje vznik závislosti ve III. stupni až datem vlastního vyšetření nezletilého při jednání posudkové komise MPSV, neboť toto datum je nahodilé a nemá přímý vliv na určení dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu ve smyslu § 3 písm. c) zákona č. 108/2006 Sb v platném znění. Žalovaný pouze formálně stanovil datum svým vyšetřením, při kterém ale muselo být zjevné, že nejde o stav vzniklý daným okamžikem. Žalobce poukázal na to, že se narodil v roce 2013. V době, kdy mu byl přiznán I. stupeň příspěvku na péči, tj. v roce 2017, mu byly 4 roky. V tomto roce nebyl zdatnější a ani nebyl schopen se vyrovnat svým vrstevníkům. Již v tomto věku bylo potřeba péče v rozsahu těžké závislosti. V roce 2019 nedošlo k nějakému zásadnímu propadu, který by závislost změnil (zhoršil z lehké na těžkou o dva stupně). Je téměř plně odkázán na mimořádnou pomoc svých rodičů a dalších dospělých osob též od roku 2017. Žalovaný se řádně nevypořádal s určením data přechodu z lehké závislosti (I. stupně) rovnou na těžkou závislost (III. stupně). V odůvodnění rozhodnutí použité slovní úkony – adaptace na úkony na soběstačnosti – je slovním spojením nedávajícím smysl. Buď člověk soběstačný je, či nikoliv. Pokud není soběstačný, může se časem adaptovat, resp. s daným stavem smířit a naučit se své postižení ovládat méně tradičním způsobem, ale nelze tvrdit, že závislost se zvyšuje tím, že se člověk dostatečně neadaptuje. Žalovaný nedokazoval posun – zhoršení a ani adaptaci. Odvolává-li se žalovaný na věk, pak ani ten nezlepšil zjevně kvalitu života a nebylo prokázáno, že v nižším věku zvládal více než jako dítě starší. Žalobce má za to, že žalovaný měl dostatečné podklady již v roce 2017 ke stanovení jeho těžké závislosti. Pokud by považovala posudková komise MPSV tyto doklady za neprůkazné, měla vyžádat další podklady, které by byly přesvědčivé. Pokud zjistila až v roce 2019 jeho těžkou závislost, měla doplnit dokazování, odkdy tato závislost nastala. Žádné důkazy, k tíži žalobce, žalovaný neprovedl. Žalobce dále namítal, že žalovaný v rozporu s podkladovou dokumentací učinil závěry. Neprovedl ani jiné důkazy, o které by mohl své rozhodnutí opřít. V řízení byla zásadním způsobem narušena jeho procesní práva a základní zásady správního řízení. Hodnocení zdravotního stavu nebylo provedeno s respektem k provedení sociálního šetření. V této souvislosti žalobce citoval z příslušné právní úpravy a konstatoval, že závěry sociálního šetření je třeba respektovat a v případě pochybností je musí posudkový lékař nahradit odborným sociálním vyšetřením, což neučinil. Žalobce má za to, že jeho zdravotní stav je dostatečně prokázaný. Žalovaný ovšem učinil překvapivé rozhodnutí, pokud z těchto lékařských zpráv a nálezů nevycházel a učinil závěr odlišný. Žalobce dále uvedl, že rozhodnutí žalovaného trpí vadami, neboť vzhledem k jeho zdravotnímu stavu nebylo dbáno na to, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem (ochrana zdravotně postižených a naplnění mezinárodních úmluv o nápomoci těmto osobám), kterým je ochrana zdravotně postiženého a zájem na zabezpečení péče o tuto osobu, jak vyplývá ze smyslu příspěvku na péči. Žalobce poukázal na to, že odvoláním proti rozhodnutí Úřadu práce se domáhal uznání jako nezvládaných ještě dalších tří základních životních potřeb – orientace, stravování a oblékání a obouvání, čímž by se stal osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost).

2. Žalovaný v písemném vyjádření navrhl zamínutí žaloby. Předně zrekapituloval průběh správního řízení a konstatoval, že 24. 5. 2017 zahájil Úřad práce z důvodu konce platnosti posudku z moci úřední správní řízení ve věci opětovného posouzení nároku a výše příspěvku na péči. Do 24. 5. 2017 zákonný zástupce nenamítal zhoršení zdravotního stavu. V době vypracování posudku PK MPSV dne 15. 5. 2019 bylo žalobci 6 let. Odkazem na přílohu k Instrukci náměstkyně pro řízení sekce sociálně pojistných systémů č. 15/2016 žalovaný specifikoval, které dovednosti by mělo umět dítě ve věku 6 – 7 let. S ohledem na věk a zdravotní stav žalobce byly jako neovladané hodnoceny celkem tři základní životní potřeby, a to c) komunikace, za h) péče o zdraví a za i) osobní aktivity. Vzhledem k tomu, že v době doplňujícího posudku PK MPSV dne 10. 7. 2019 bylo žalobci 6, 5 let a byl přítomen jednání posudkové komise, tak se ve svém posudkovém zhodnocení posudková komise přiklonila k psychomotorickému vývoji uváděnému v příloze k Instrukci č. 15/2016 u sedmi- a víceletého dítěte. Proto hodnotila jako neovladaných celkem šest základních životních potřeb – c) komunikace, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, d) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví a i) osobní aktivity. K základní životní potřebě mobilita, která byla uznána jako ovládaná, žalovaný uvedl, že k neschopnosti mobility mohou vést těžká postižení, až úplná ztráta funkce obou dolních končetin na podkladě vrozených nebo získaných vad bez ohledu na etiologii. Plegie znamená, že není přítomna motorická ani senzorická funkce, příp. je zachována nekompletní senzorická funkce, svalová síla 0 – 1. Minimálně těžká paréza (svalová síla 2) by měla být prokázána obvykle na dvou končetinách. Osoba bývá pro své zdravotní postižení zpravidla odkázána na použití invalidního vozíku. Žalovaný dále vyjmenoval, které z interních onemocnění mohou vést k neschopnosti mobility, a uvedl, že žalobce žádnou z těchto nemocí a postižení netrpí, proto byla základní životní potřeba a) mobilita hodnocena jako ovládaná. Co se týče schopnosti orientace, žalovaný uvedl, že toho času je vzhledem k věku výkon žalobce oslaben k funkční výkonnosti lehké mentální retardace. Vzhledem k tomu, že je žalobce orientovaný osobou, orientuje se v přirozeném prostředí i osobami blízkými, netrpí nevidomostí, hluchotou, mentální retardací vyššího stupně, byla základní životní potřeba b) orientace s ohledem na jeho věk hodnocena jako ovládaná. K základní životní potřebě stravování žalovaný uvedl, že toho času je vzhledem k věku výkon žalobce oslaben k funkční výkonnosti lehké mentální retardace, netrpí nevidomostí, hluchotou, mentální retardací vyššího stupně, nají se i napije sám. Základní životní potřeba d) stravování proto byla s ohledem na jeho věk hodnocena jako ovládaná.
3. Krajský soud v souladu s ust. § 75 odst. 1 a 2 s. ř. s. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení, které předcházelo jeho vydání, dle skutkového a právního stavu k datu vydání napadeného rozhodnutí, a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
4. Ze správních spisů zjistil krajský soud následující skutečnosti: 24. 5. 2017 bylo provedeno sociální šetření pro účely řízení o příspěvku na péči, a to na základě končící platnosti posouzení stupně závislosti. V záznamu o sociálním šetření je kromě jiného uvedeno, že u nezletilého byl dle sdělení jeho rodičů diagnostikován atypický autismus. Dítě má problémy s komunikací, navázáním kontaktu s jinými dětmi. Při sociálním šetření na pozdrav zareagoval. Opakoval úryvky z pohádek – jeho řeč byla hůře srozumitelná. Dítě se samo nají, stravu musí mít nakrájeno na kostičky. Pije pouze vodu. Má svůj hrnek, který si pozná. Pokud se během jídla polije, musí jej matka převléknout. Dítě se umí svléknout. Při oblékání potřebuje pomoc rodičů, spolupracuje, nastaví ruku. Sám se zuje, obout se nezvládne. V průběhu sociálního šetření se dítě pohybovalo po bytě, lezlo po sedačce. U

žádné z činností nevydrželo delší dobu. Dítě se samo zvládlo napít ze svého hrnečku. Když se nezletilý polil, rodiče mu museli říkat, co má udělat. Na základě jejich pokynů si nezletilý sice vzal papírový kapesník, ale začal si utírat svou mokrou botu na místo politého stolu. Na kladané otázky dítě nereagovalo. Nezletilý si neuvědomuje, že mu venku hrozí nějaké nebezpečí. Je potřeba vodit jej za ruku, aby např. nevběhl pod auto. Nezletilý navštěvuje speciální mateřskou školu. V zařízení jsou dvě učitelky a asistent. Nezletilý navštěvuje co šest týdnů pracovníce z ranné péče. Blízké osoby nezletilý pozná. Má problém navázat kontakt s jinými dětmi. Veškeré úkony péče zajišťují rodiče. Na nákupy jezdí celá rodina. Do obchodů, které dítě zná, chodí bez problémů. Obtíže nastanou, pokud se jedná o nové místo, nový obchod, změnu. Speciální mateřská škola, kterou nezletilý navštěvuje, se nachází v jiném městě. Dítě je tam převáženo autem. Rozhodnutím Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Ostravě ze dne 1. 9. 2017 č. j. 39949/2017/KOP bylo ve věci opětovného posouzení nároku a výše příspěvku na péči rozhodnuto, že žalobci bude příspěvek na péči poskytován v původní výši 3 300 Kč měsíčně od září 2017. Podkladem rozhodnutí správního orgánu I. stupně byl posudek stupně závislosti pro účely příspěvku na péči Okresní správy sociálního zabezpečení v Novém Jičíně ze dne 16. 8. 2017. Dle posouzení lékařské posudkové služby OSSZ Nový Jičín je žalobce nadále osobou do 18 let věku, která se podle § 8 odst. 1 písm. a) zákona č. 108/2006 Sb., v platném znění, považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost). Posuzující lékařka učinila závěr, že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není žalobce schopen zvládat tři základní životní potřeby – c) komunikace, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, a vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby. Správní orgán v odůvodnění rozhodnutí uvedl, že posouzení stupně závislosti je platné do 2. 1. 2019.

5. Proti uvedenému rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Ostravě ze dne 1. 9. 2017 podal žalobce odvolání, v němž namítal, že nezvládá další základní životní potřeby, a to orientace, stravování a obouvání a oblékání.
6. Usnesením ze dne 25. 9. 2017 č. j. 43570/2017/KOP byl opraven výrok výše uvedeného rozhodnutí správního orgánu I. stupně, a to tak, že jeho část „příspěvek na péči poskytovat v původní výši 3 300 Kč měsíčně od září 2017“ byla nahrazena textem „příspěvek na péči poskytovat v původní výši 3 300 Kč měsíčně od července 2017“.
7. Ze správního spisu se dále podává, že spis byl postoupen žalovanému s odvoláním 21. 9. 2017. Usnesením ze dne 27. 9. 2017, které nabylo právní moci 4. 10. 2017, žalovaný řízení přerušil do doby, po kterou bude posudková komise MPSV posuzovat stupeň závislosti žalobce.
8. Z protokolu o jednání a z posudku posudkové komise MPSV plyne, že posudková komise zpracovala posudek až dne 15. 5. 2019. Žalobce jednání posudkové komise přítomen nebyl. Posudková komise v posudku specifikovala podklady, z nichž při vypracování posudku vycházela, posudek obsahuje rovněž diagnostický souhrn, podle něhož se u žalobce jedná o poruchu autistického spektra, dětský autismus, obraz silně komplikován projevy hyperaktivity a poruchy pozornosti, opožděný vývoj řeči, vývojově se posouvá ve všech složkách, dispozičně schopnosti je předpokládána norma, toho času vzhledem k věku je výkon oslaben k funkční výkonnosti lehké mentální retardace, vše v terénu ADHD syndromu, kvadruhyperreflexie. Posudek obsahuje rovněž zjištění z lékařských nálezů a posudkové zhodnocení, v němž je uvedeno, že posudková komise provedla posouzení k datu svého jednání za účelem bližší verifikace zdravotního stavu. Konstatovala, že

nehodnotí odlišně od lékaře LPS OSSZ a souhlasí s nezvládáním tří základních životních potřeb: komunikace, péče o zdraví a osobní aktivity. Závěry sociálního šetření jsou dle posudkové komise v souladu se zjištěnými údaji o zdravotním stavu posuzovaného. Nebyl zjištěn funkční důvod k nezvládání ostatních základních životních potřeb, neboť rozsah duševních, smyslových a tělesných funkčních schopností je dostatečný ke zvládání ostatních základních životních potřeb. K obsahu odvolání posudková komise uvedla, že nelze prokázat trvalou celkovou desorientaci ve všech rovinách, tj. zejména při daném intelektu – není středně těžká či těžká až hluboká mentální retardace, posudkově se hodnotí v domácím prostředí, kdy chlapec orientován je. K základní životní potřebě stravování posudková komise uvedla, že žalobce se sám nají, napije, má svůj hrníček, který pozná, má svá oblíbená jídla. Není funkční či anatomická ztráta rukou, nevidomost či středně těžká nebo těžká mentální retardace. Zaučení ve všech rovinách této základní životní potřeby se předpokládá. Příprava a chystání stravy není v režii dítěte, dohled a realizace úkonů dospělé osoby se předpokládá. Objektivní nález navzdory v odvolání uvedeným potížím a námitkám tedy neodůvodňuje dosud hodnocení zdravotního stavu posuzovaného odlišně. Lékařské nálezy dodané v průběhu odvolacího řízení dle posudkové komise nepřinášejí nové posudkově významné skutečnosti k datu napadeného rozhodnutí či k datu jednání PK MPSV, to znamená i v rámci trvání dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu v době 1 roku. Není též ve zdravotnické dokumentaci doloženo trvalé posudkově významné zhoršení zdravotního stavu nezletilého. Dle závěru posudkové komise je žalobce osobou závislou na péči jiné fyzické osoby ve stupni I, tj. lehké závislosti.

9. Z protokolu ze dne 24. 5. 2019 plyne, že zákonný zástupce žalobce využil práva seznámit se s podklady rozhodnutí a vyjádřit se k nim. Zákonný zástupce vyjádřil nesouhlas s posouzením zdravotního stavu žalobce. Uvedl, že zdravotní postižení neodpovídá závěru posudku ani posudkovému zhodnocení. Dítě vyžaduje celodenní dohled i péči další osoby. Dítě nezvládá stravování – kromě servírování stravy a nápojů potřebuje dopomocť při hlavním jídle – nabrat sypké potraviny – např. rýži, včetně regulace sousta, což motoricky nezvládá (neodhadne množství na lžici a dochází k dušení, bryndání), nedokáže uvolnit zápěstí, lžici drží v pěst. Co se týče oblékání a obouvání, pak kromě dohledu potřebuje veškeré ošacení a obutí, připravit naučeně např. kalhoty na zem, pak se do nohavic nasune, triko přes hlavu či svetr si neoblékne, nepozná otvory, rub a líc, není schopen zhodnotit vrstvení oblečení, dělá mu problém přechod ročních období – teplejší, chladnější, odmítá např. z letního do zimního oblečení, oděvy strhává nebo v afektu nedovolí pečující osobě vhodné oblečení obléknout a vyjít ven ustrojen úměrně počasí. Nezvládá tělesnou hygienu, fyziologickou potřebu. Při orientaci rozpozná domácí a jemu známé prostředí, nemá však pojem o čase, denním režimu, neví, zda je poledne, ráno či večer. Žalovaný následně požádal posudkovou komisi o doplnění posouzení stupně závislosti od 1. 7. 2017, k aktuálnímu datu jednání posudkové komise. Zákonný zástupce následně 10. 6. 2019 doložil žalovanému další podklady, a to zprávu o chování žalobce, vypracovanou třídní učitelkou Mgr. I. K. ze speciální mateřské školy, a zprávu – doporučení školského poradenského zařízení ze Speciálního pedagogického centra pro poruchy autistického spektra.
10. Ze spisu se dále podává, že posudková komise jednala dne 10. 7. 2019. Žalobce byl jednání posudkové komise přítomen. Oba zákonní zástupci uvedli, že nezletilý se neorientuje časem, v některých případech i osobou. Např. paní, která k nim chodí domů, tu zná a doma s ní komunikuje. Pokud ji ovšem potká jinde než doma, nepoznává ji. Potřebuje dohled a vše mu musí rodiče říkat. Maminka mu musí také nachystat veškeré

oblečení a dohlédnout, aby se oblékl, sám to nezvládne. Dítě bylo v jedné místnosti neklidné, křičelo, plakalo, při jednání volal, že chce jít domů. Zklidnil ho až telefon, s nímž si začal hrát. V posudku ze dne 10. 7. 2019 posudková komise shodně jako v předchozím posudku označila podklady, z nichž vycházela, uvedla diagnostický souhrn, učinila zjištění z některých lékařských nálezů, z oboru neurologie, psychiatrie a psychologie, učinila zjištění ze sociálního šetření. V posudkovém zhodnocení se konstatuje, že posudková komise provedla posouzení k datu svého jednání za účelem bližší verifikace zdravotního stavu. Hodnotí celkově posudkový závěr do dvou období: od 1. 7. 2017 k datu 9. 7. 2019, kdy považovala žalobce za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost). Posudková komise uvedla, že souhlasí v této době s nezvládáním tří základních životních potřeb: komunikace, péče o zdraví a osobní aktivity. Konstatovala, že závěry sociálního šetření jsou v souladu se zjištěnými údaji o zdravotním funkčním stavu posuzovaného, nebyl zjištěn funkční důvod k nezvládání ostatních základních životních potřeb, neboť rozsah duševních, smyslových a tělesných funkčních schopností je dostatečný ke zvládání ostatních základních životních potřeb v této době a této věkové kategorii, kdy se preventivní dohled druhé osoby nad dítětem připouští více. Dále posudková komise uvedla, že v době od 10. 7. 2019 považuje posuzovaného chlapce za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost), tzn. vzhledem k věkovému posunu a dostatečnému nezaučení a adaptaci na úkony soběstačnosti. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby a není schopen zvládat šest základních životních potřeb. Posudková komise uvedla, že zohledňuje tedy navíc oblékání – obouvání – chystání oděvu, sám realizuje nepřiměřeně okolnostem, oblékání naruby, obouvání velmi často problematické, tělesnou hygienu – problém s celkovým velkým umytím ve vaně či sprše, manipulace baterií a dále též výkon fyziologické potřeby. Celkem tedy zohlednila šest základních životních potřeb s tím, že stav je nicméně velice hraniční. K odvolacím námitkám uvedla, že nelze prokázat trvalou celkovou desorientaci ve všech rovinách, tj. zejména při daném intelektu – není středně těžká či těžká hluboká mentální retardace, posudkově se hodnotí v domácím sociálně známém prostředí, kdy dle posudkové komise žalobce orientován je. K základní životní potřebě stravování posudková komise dovodila, že žalobce se sám nají, napije, má svůj hrníček, který pozná, má svá oblíbená jídla. Dle posudkové komise není funkční či anatomická ztráta, nevidomost či středně těžká nebo těžká mentální retardace. Zaučení ve všech rovinách v této základní životní potřebě se postupně předpokládá, dle dokumentace dokonce popsán „posun“. Příprava a chystání stravy není v režii dítěte, dohled a realizace úkonů dospělé osoby se předpokládá. Objektivní nález navzdory v odvolání uvedeným potížím a námitkám tedy neodůvodňuje dosud hodnocení zdravotního stavu posuzovaného odlišně. Dle posudkové komise lékařské nálezy dodané v průběhu odvolacího řízení nepřinášejí nové posudkově významné skutečnosti k datu napadeného rozhodnutí či k datu jednání posudkové komise, tzn. i v rámci trvání dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu v době 1 roku. Není též ve zdravotnické dokumentaci doloženo trvalé posudkově významné zhoršení zdravotního stavu žalobce. V posudkovém závěru se uvádí, že od 1. 7. 2017 do 9. 7. 2019 je žalobce považován za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost) s tím, že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžadoval žalobce každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby a nebyl schopen zvládat tři základní životní potřeby. Od 10. 7. 2019 se považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost) s tím, že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby a není schopen zvládat šest nebo sedm základních životních potřeb.

11. Z odůvodnění rozhodnutí žalovaného je zřejmé, že žalovaný vycházel z předmětného posudku PK MPSV a jeho doplňku. Odkazem na závěry posudkové komise žalovaný uvedl, že od 1. 7. 2017 do 9. 7. 2019 žalobce nezvládal celkem tři základní životní potřeby – c) komunikace, h) péče o zdraví a i) osobní aktivity, což odpovídá stupni I – lehká závislost. Od 10. 7. 2019 nezvládá celkem šest základních životních potřeb, c) komunikace, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví a i) osobní aktivity, což odpovídá závislosti III – těžká závislost dle zákona o sociálních službách.
12. Podle ust. § 7 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“), příspěvek na péči (dále jen „příspěvek“) se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob. Náklady na příspěvek se hradí ze státního rozpočtu.
13. Podle ust. § 8 odst. 1 zákona o sociálních službách, osoba do 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři základní životní potřeby, b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat čtyři nebo pět základních životních potřeb, c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat šest nebo sedm základních životních potřeb, d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat osm nebo devět základních životních potřeb, a vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby.
14. Podle ust. § 14 odst. 3 zákona o sociálních službách, změní-li se skutečnosti rozhodné pro výši příspěvku tak, že příspěvek má být zvýšen, provede se zvýšení příspěvku od prvního dne kalendářního měsíce, ve kterém tato změna nastala.
15. V § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách je uveden výčet hodnocených základních životních potřeb: a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost. Z § 9 zákona o sociálních službách dále plyne, že při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkční schopnosti z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku. Bližší vymezení schopnosti zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví prováděcí právní předpis, kterým je vyhláška č. 505/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

16. Při rozhodování o příspěvku na péči je zásadním a rozhodujícím důkazem posudek o závislosti osoby. Nejvyšší správní soud setrvale judikuje, že posudkové řízení je specifickou formou správní činnosti spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. Výsledkem posouzení je potom odborný posudek, který je pro správní orgán stěžejním důkazem a na který je správní orgán při nedostatku odborné erudice odkázán. Proto je třeba klást zvýšený důraz na jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost každého takového posudku. Tyto náležitosti posudek splňuje pouze v případě, že se v něm posudková komise vypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlédne k potížím udávaným účastníkem řízení, resp. jeho zákonným zástupcem, výsledkům sociálního šetření a lékařským zprávám. Své závěry musí posudková komise náležitě podložit a odůvodnit. Je nezbytné, aby posudek obsahoval vysvětlení, jakým způsobem posudková komise hodnotila veškeré posudkové podklady, které z nich považovala za relevantní, příp. z jakého důvodu se od závěrů uvedených v některých z nich odchýlila. Posuzovaný zdravotní stav potom musí být popsán dostatečně jasně a přesně, aby nevystávaly žádné další pochybnosti. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku, které způsobují jeho nepřesvědčivost či neúplnost, totiž správní orgán nemůže nahradit vlastní úvahou, pro niž nemá potřebnou odbornou erudici (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Ads 299/2014-25). Nenaplnění uvedených požadavků je vadou řízení před správním orgánem ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.
17. Nejvyšší správní soud v této souvislosti rovněž připomíná ve své judikatuře, že jak posudková komise, tak správní orgány a soudy musejí mít na zřeteli, že s ohledem na sociálně citlivou situaci osob závislých na pomoci jiné fyzické osoby a důležitost příspěvku jim poskytovaného je zapotřebí postupovat při posuzování stupně závislosti osoby důkladně.
18. V posuzované věci je nutno předeslat, že ze správního spisu plyne, že rozhodnutím žalovaného ze dne 11. 10. 2016 č. j. MPSV-2016/218330-923 bylo potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce ze dne 7. 3. 2016 č. j. 11338/2016/KOP, kterým byl nezletilému žalobci přiznán příspěvek na péči ve výši 3 300 Kč měsíčně od listopadu 2015 (od 1. 8. 2016 byl novelou zákona o sociálních službách navýšen na 3 300 Kč měsíčně) s odůvodněním, že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nezletilý nezvládal celkem tři základní životní potřeby: c) komunikace, g) výkon fyziologické potřeby a i) osobní aktivity. Bylo vycházeno z posudku, jehož platnost byla stanovena do 30. 6. 2017. V nyní posuzované věci rozhodl Úřad práce dne 1. 9. 2017 pod č. j. 39949/2017/KOP o tom, že nezletilému žalobci bude poskytován nadále příspěvek na péči v původní výši 3 300 Kč měsíčně od září 2017 s odůvodněním, že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopen zvládat tři základní životní potřeby – c) komunikace, g) výkon fyziologické potřeby a i) osobní aktivity, a je tak považován za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I – lehká závislost. Žalovaný pak na základě odvolání žalobce rozhodl tak, že od 1. 7. 2017 bude nezletilému žalobci poskytován příspěvek na péči v původní výši 3 300 Kč měsíčně s tím, že posudek PK MPSV nadále hodnotí jako nezvládané celkem tři základní životní potřeby – c) komunikace, h) péče o zdraví a i) osobní aktivity, a od 1. 7. 2019 rozhodl o zvýšení příspěvku na péči z 3 300 Kč na 13 900 Kč měsíčně s tím, že posudková komise od 10. 7. 2019, tj. ode dne jednání, již hodnotí nezletilého za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III – těžká závislost a

že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nezletilý vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby u celkem šesti základních životních potřeb: c) komunikace, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví a i) osobní aktivity. V dané věci bylo povinností žalovaného jako odvolacího správního orgánu přezkoumat, od kterého data jsou na straně nezletilého žalobce splněny zákonné podmínky pro změnu výše dotčeného příspěvku, a v této souvislosti bylo tedy rovněž nutné, aby se žalovaný také zabýval posudkem posudkové komise z hlediska jeho úplnosti a přesvědčivosti. Krajský soud dospěl k závěru, že posudek PK MPSV ČR v Ostravě ani po jeho doplnění nesplňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti, neboť v něm jednak není popsán dostatečně jasně a přesně zdravotní stav nezletilého žalobce tak, aby nevystávaly žádné další pochybnosti, dále proto, že se posudková komise v posudku nevyjádřila ke schopnosti nezletilého žalobce zvládat veškeré aktivity vyjmenované u předmětných životních potřeb v příloze č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb., a to zejména ve vztahu k námitkám posuzované osoby. Posudek ani jeho doplnění se v zásadě vůbec nevyjadřuje k individuálním okolnostem zdravotního stavu nezletilého žalobce. Zcela nepřezkoumatelný je i závěr posudkové komise o tom, že žalobce je závislý na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III – těžká závislost od 10. 7. 2019, což je datum jednání posudkové komise, jemuž byl nezletilý s oběma rodiči přítomen. Posudek neobsahuje žádné vysvětlení o tom, jakým způsobem posudková komise hodnotila veškeré posudkové podklady a z jakých důvodů dospěla k závěru o závislosti nezletilého žalobce na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost) až od data 10. 7. 2019 při nezvládání šesti základních životních potřeb.

19. V návaznosti na výtky směřované k posudkům posudkové komise je pak nutné konstatovat, že žalovaný pochybil, když posudky považoval za dostatečné pro své rozhodnutí. Žalobce přitom v odvolání a dalších vyjádřeních sděloval svůj nesouhlas s posudkovými závěry. Žalovaný pouze formálně převzal závěry posudkové komise a nedostal své povinnosti zabývat se posudkem z hlediska jeho úplnosti a přesvědčivosti. Nenaplnění požadavků na přesvědčivost a úplnost posudku je vadou řízení před správním orgánem ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., pro kterou krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
20. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť procesně úspěšnému žalobci prokazatelně v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje,

vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 28. 4. 2020

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně